

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Burchardi VVormaciensis Ecclesiae Episcopi,
Decretorum Libri XX. ex Consiliis, & orthodoxoru[m]
patru[m] Decretis, tum etiam diuersaru[m] nationum
Synodis, ceu loci communes congesti, in quibus ...**

Burchardus <Wormaciensis>

Parisiis, 1549

Qvomodo Initianda sit Synodus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10722

Vt carina non diuidatur pœnitenti.

Caput XVII.

ET illud sub anathemate præceptum est, vt nullus presbyterorum cuiquam pœnitenti carinam diuidere præsumat, si infirmitas non interuenerit.

De illis qui pœnitentiam à sacerdotibus accipere nolunt. Cap. XVIII.

Quia multi tanta mentis suæ falluntur stultitia, vt in aliquo capitali crimine inculpati, pœnitentiam à sacerdotibus suis accipere nolunt, in hoc maximè confisi, vt Romam euntibus apostolicus omnia sibi dimittat peccata, sancto visum est concilio, vt talis indulgentia illis non proficit, sed prius iuxta modum delicti pœnitentiam sibi datam à suis sacerdotibus adimpleant, & tunc Romam ire si velint, ab episcopo proprio licentiam, & literas ad apostolicum ex iisdem rebus deferendas accipiant.

Vt omnis pœnitens dum carinam suam ieiunat, de loco ad locum non migret.

Caput XIX.

Decretum est etiam in eodem concilio, vt omnis pœnitens dum carinam suam ieiunat, de loco in locum non migret, sed ibi permaneat vbi suam acceperit pœnitentiam, vt proprius sacerdos sibi præbeat testimonium: si autem sibi propter hostiles insidias ieiunare non poterit, suus sacerdos eum confratrum suorum alicui, vbi pacificè possit ieiunare, diligentissimè commendet.

Vt nullus prebyter quenquam pœnitentem in Ecclesiam introducat. Cap. XX.

In eodem quoque concilio decretum est, vt nullus presbyterorum quenquam nisi iussu episcopi Ecclesiam introducere præsumat, cui pro aliquo delicto illam ingredi non liceat.

QVOMODO INITIANDA fit Synodus.

Hora cõueniēti, qñ Episcopo vel eius vicario visum fuerit, oēs expellātur de Ecclesia, obsecratis foribus cun

CONCIL. IN SALEG. HABI.

Etis, ad vnam ianuam per quam sacerdotes ingredi oportet ostiarij stent, & sella ponatur in medio, & super eam sacre reliquiæ, & plenarium cum stola, ponantur. Deinde conuenientes presbyteri omnes intrent, & secundum ordinationis suæ tempus resideant. Post hos ingrediantur diaconi probabiles, quos ordo poposcerit interesse. Exinde introducantur laici bonæ conuersationis. Tunc ingrediatur episcopus, si voluerit, vel si necessitas exegerit, & si non aderit episcopus, eius vicarius eadem faciat.

Synodum ingrediens ipse, vel eius vicarius, primum salutet clerum, & populum, & versus in orientem mediocri voce dicat,

DEus humilium visitator, qui nos fraterna dilectione consolans, præterende societati nostræ gratiam tuam, vt per eos in quibus habitas, tuum in nobis sentiamus aduentum. Per dominum nostrum Iesum Christum.

Tunc procedens diaconus cum subdiacono & cum thuribulo, & cum ceroferariis duobus, legat Euangelium.

Cum esset sero die illo vna sabbatorum & fores essent clausæ.

Deinde dicat pontifex vel eius vicarius.

SANCTA Maria, & omnes sancti, & electi Dei intercedite pro nobis peccatoribus ad dominum Deum nostrum, vt mereamur ab eo adiuuari, & protegi, & sanari. Qui viuere regnat in secula.

Postmodum duabus vicibus dicat.

Deus in adiutorium meum intende.
Domine ad adiuuandum me festina:

Tunc tertio iterum dicat.

Deus in adiutorium meum intende.

Clero respondente.

Domine ad adiuuandum me festina, cum Gloria patri, & Kyrieleison, & Pater noster cum precibus istis.

Domine, ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum.

Adiuua nos Deus salutaris noster.

Esto nobis domine turris fortitudinis.

Domine exaudi orationem meam.

Dominus vobiscum.

Oremus.

EXaudi nos Deus salutaris noster, & dies nostros in tua pace dispone, vt à cunctis perturbationibus liberati, tranquilla tibi seruitute famulemur. Per dominum nostrum Iesum Christum.

Deinde pro vniuersis ordinibus, necnon pro statu Papæ, & antistitis eiusdem sedis, dicant istos Psalmos.

Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.

Deus in nomine tuo saluum me fac.

Miserere mei Deus, miserere mei.

Deus misereatur nostri.

Et Pater noster, cum precibus.

Sacerdotes tui induantur iustitia.

Memento congregationis tuæ,

Saluos fac nos domine Deus noster.

Vt confiteamur nomini sancto tuo.

Adiutorium nostrum in nomine domini.

Domine exaudi orationem meam.

Dominus vobiscum.

Oremus.

OMnipotens sempiternus Deus, cuius spiritu totum corpus Ecclesie sanctificatur & regitur, exaudi nos pro vniuersis ordinibus supplicantes, vt gratia tua munere, ab omnibus tibi gradibus fideliter seruiatur. Per dominum.

Deinde dicat.

Deus omnium fidelium pastor & rector, famulum tuum quem pastorem Ecclesie tue præesse voluisti, propicius respice, da ei quæsumus verbo & exemplo quibus præsit proficere, vt ad vitam vna cum grege sibi credito perueniat sempiternam. Per dominum nostrum Iesum Christum filium tuum.

His expletis septem Psalmos penitentiae decantent. Cum Kyrie eleison. Et Pater noster, cum precibus istis.

DE SYNODO INITIANDA.

Ego dixi, domine miserere mei.
Conuertere domine vsquequo.
Fiat misericordia tua domine super nos.
Domine exaudi orationem meam.

Dominus vobiscum. Oremus.

Dies nostros quæsumus domine placatus intende, miserereque nos, & à peccatis absolue propitius, & à cunctis eripe benignus aduersis. Per dominum.

Post hæc verò egrediantur omnes, exceptis presbyteris, & ceteris idoneis clericis, factoque silentio, pontifex, vel eius vicarius dicat hanc orationem.

Dominus vobiscum. Oremus.

Adesto nobis quæsumus domine sancte spiritus, peccati quidem immanitate detētis, sed in nomine tuo specialiter aggregatis, veni ad nos, & dignare illabi cordibus nostris, doce nos quid agamus, quo gradiamur ostēde, quid efficiamus operare, esto salus, & suggestor, & effectus iudiciorum nostrorum, qui solus cum Deo patre, & eius filio nomen possides gloriosum: non nos patiaris perturbatores iustitiæ esse, qui summæ veritatis diligis æquitatem, vt in sinistram nos non ignorantia trahat, non fauor inflectat, non acceptio muneris vel personæ corrūpat, sed iunge nos tibi efficaciter solius tuæ gratiæ dono, vt firmus in te vnum, & in nullo deuiemus à vero: quatenus in nomine tuo collecti, sic in cunctis teneamus cum moderamine pietatis iustitiam, vt & hic à te in nullo dissentiat sententia nostra, & in futuro pro bene gestis, cōsequamur præmia sempiterna. Per.

Tunc Diaconus codicem canonum in medium proferens capitula de Concilijs agendis pronunciet, id est, ex Concilio Toletano. Finitisque titulis, & cunctis in ordine sedētibz hæc admonitio ad Episcopos, vel, si voluerit, ad Diaconos legatur.

ECCE sanctissimi fratres præmissis Deo precibus fraternitatem vestram cum piâ exhortatione conuenio, & per diuinum nomen obtestor, vt ea quæ à nobis de Deo, & sacris ordinibus, vel nostris moribus vobis fuerint dicta, cum summa reuerētia perficere intēdatis. Quòd si forsitàn aliquis nostrum aliter quàm dicta fuerint, senserit sine aliquo

scrupulo contentione, in nostrum omnium copulatione ea ipse de quibus dubitauerit conferenda reducat: qualiter Deo mediante, aut doceri possit, aut doceat. Deinde vos similiter obtestatione coniuro, ut nullus vestrum in iudicando, aut personam accipiat, aut quolibet fauore, aut munere pulsatus à veritate discedat. Sed cum tanta pietate quicquid cœtui se iudicandum intulerit retractatè, ut nec discordans contentio ad subuersionem iustitiæ inter nos locum inueniat, nec iterum in perquirenda æquitate vigor nostri ordinis, vel sollicitando reperfcat.

Post hanc exhortationem quisquis clericorum velit conferat querelam. Et admonendi sunt ut nullus ad synodum veniat non ieiunus, vel à cœtu communi secedat, antequam generalis secessio adueniat. Et sic quoque synodus primi diei solvatur.

Secunda die, quando Episcopus, vel eius vicarius synodum ingreditur, in loco suo stans dicat.

Dominus vobiscum Oremus.

Deus qui nobis in famulis tuis presentie tuæ signa manifestas, mitte super nos spiritum charitatis, ut in aduentu fratrum conseruorumq; nostrorum, gratia nobis tuæ largitatis augeatur. Per.

Postea legatur euangelium ita ut in priori die.

Designauit dominus, & alios septuaginta duos.

Deinde dicat Episcopus, vel eius vicarius, preces sicut in priori die.

Sancta Maria, & omnes sancti, & sic cætera.

Tunc omnes prostrati decantent Psalmos istos pro regis nostri, & aliorum sui regni primatumum sospitate.

Domine quid multiplicati sunt qui tribul.

Exaudiat te dominus in die tribulat.

Deus auribus nostris audiuius.

Cum Kyrieleison, & pater noster, cum precibus istis.

Domine saluum fac regem.

Esto ei domine turris fortitudinis.

DE SYNODO INITIANDA.

saluum fac populum tuum domine.
Fiat pax in virtute tua.
Exurge domine adiuua nos.
Domine exaudi orationem meam.
Domine Deus virtutum conuerte nos.

Dominus vobiscum. Oremus.

Deus regnorum omnium, & Christiani maximè protector imperij, da seruo tuo regi nostro triumphum virtutis tuæ scièter excolere, vt qui tua constitutione est princeps, tuo semper munere sit potens. Per. Oremus.

Pretende domine famulis tuis dexteram cœlestis auxiliij, vt toto corde perquirant, & quæ dignè postulant, consequi mereantur. Per.

Deinde pro infirmis, & pro salute totius ecclesie istos Psalmos decantent.

Beatus qui intelligit.

Dominus refugium.

Domine Deus salutis meæ.

Cum Kyrieleison & Pater noster, cum precibus istis.

Castigans castigauit eos dominus.

Nihil proficiat inimicus in eis.

Exurge domine adiuua nos.

Domine exaudi orationem meam.

Dominus vobiscum. Oremus.

Deus infirmitatis humanæ singulare præsidium, auxiliij tui super infirmos famulos, & famulas tuas ostende virtutem, vt ope misericordiæ tuæ adiuti, ecclesie tuæ sanctæ representari mereantur. Per.

Postea legatur à Diacono Homelia Gregorij, incipiente versu isto.

Melsis quidem multa, vsque patres esse minimè incognoscunt.

Tunc si clerici querelam nõ habent conferendam, laici intromittantur: Illis etiam audientibus, lectio Nicæni Concilij recitetur.

Iudices, non nisi ieiuni leges & iudicia discernant.

*Quisquis ex laicis habeat querelam proferat. Et
synodus secundæ diei sic solvatur.*

Tertia die cùm Episcopus, aut eius vicarius vt in cæ-
teris diebus synodum ingreditur, dicat.

Dominus vobiscum. Oremus.

Protege domine quæsumus nos famulos tuos subsidiis
mentis & corporis, & spiritualibus enutrients alimen-
tis, propitius redde securos ab hostibus vniuersis. Per domi-
num nostrum Iesum Christum.

Et post hoc legatur Euangelium.

Circuibat Iesus ciuitates, & castella.

*Deinde pro fidelibus defunctis istos
Psalms decantent.*

Verba mea auribus percipe domine.

Domine ne infurore tuo. minorem.

Ad te domine leuavi animam meam.

Cum Kyrieleison, & Pater noster, cum precibus istis.

Requiem æternam dona eis domine.

In memoria æterna erunt iusti.

A porta inferi. Dominus vobiscum. Oremus.

Inueniant quæsumus domine animæ famulorum famula-
rumque tuarum, omnium in Christo quiescentium lucis
æternæ consortium: qui in hac luce positi tuum consecuti
sunt sacramentum. Per dominum nostrum.

Post hæc pro irreligiosis istos Psalmos decantent.

Ad te domine clamabo.

Benedicam dominum.

Deus venerunt gentes.

Cum Kyrieleison, & Pater noster, cum precibus istis.

Fiat pax in virtute tua.

Ostende nobis domine misericordiam tuam.

Deus tu conuersus viuificabis nos.

Domine exaudi orationem meam.

Dominus vobiscum.

Oremus.

Deus qui in fideles deseris, & iustè in deuotis irasceris,
populum tuum quæsumus ad te conuerte propitius, vt
qui te per duritiam irreligiosæ mētis semper offendunt: ad

DE SYNODO INITIANDA.

sancta officia promerenda, tuæ miserationis gratia inspirante conuertas. Per dominum nostrum.

*Si quæ sint quæstiones vel quærelæ conferantur,
Et sic synodus tertie die soluat.*

Quarta verò die Episcopus synodum ingrediens sic procedat vt primùm portentur ante eum candelabra cum cereis incensis, quæ sequatur Subdiaconus portans Euangelium, duæ cruces hinc & inde. Deinde Diaconus. Postremùm Episcopus Episcopalibus indutus vestimentis, & capa, ingrediatur, Et ingressus in sede sua stans dicat.
Dominus vobiscum. Oremus.

Nostrorum tibi domine curantes genua cordium, quæsumus vt bonum quod in nobis à te requiretur exequamur, scilicet, vt prompta tecum sollicitudine gradientes, discretionis arduæ subtile iudicium faciamus, ac misericordiam diligentes clareamus, studiis tibi placita actionis. Per dominum nostrum Iesum Christum.

Postea solito more legatur Euangelium.

Respiciens Iesus discipulos suos dixit Simoni Petro. Si peccauerit.

FINIS.